

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

<i>Jméno a příjmení studenta:</i>	KATEŘINA BURIANOVÁ
<i>Studijní obor:</i>	Speciální pedagogika
<i>Vedoucí bakalářské práce:</i>	Mgr. Tomáš Kohoutek, Ph.D.
<i>Katedra:</i>	KPP
<i>Název bakalářské práce:</i>	ANIMACE JAKO METODA PRÁCE S OHROŽENOU MLÁDEŽÍ
<i>Volba tématu:</i>	Velmi aktuální a originální
<i>Cíl práce a jeho naplnění:</i>	Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
<i>Struktura práce:</i>	Logická
<i>Práce s literaturou:</i>	Zdařilá, autorka využila širokou škálu dostupných pramenů a prokázala schopnost jejich funkční kompilace i samostatné myšlenkové práce
<i>Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):</i>	Adekvátní povaze práce, pečlivě zpracované
<i>Přínosy bakalářské práce:</i>	Propojení vlastní praxe s reflexí procesu i výsledků pedagogické práce, vlastní vklad autorky, v dané kategorii prací mimořádný metodologický přístup, citlivá reflexe historicky naléhavých témat; po dílčích úpravách jsou části práce vhodné k publikování
<i>Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:</i>	Práci lze uplatnit, představuje cenný dokument i mimo oblast výuky
<i>Formální stránka:</i>	Výborná
<i>Jazyková stránka:</i>	Stylistická i gramatická stránka na velmi dobré úrovni
<i>Slovní hodnocení práce:</i>	

Práce Kateřiny Burianové je ve své kategorii (bakalářská kvalifikační práce na ZSF JČU) v mnoha ohledech mimořádným příkladem dobré praxe. Autorka na základě vlastního návrhu zvolila aktuální a originální téma práce. Tomu následně přizpůsobila i zaměření své dlouhodobé praxe, prokázala schopnost navázat dobrý kontakt s cílovou skupinou, značnou iniciativu při vytváření náplně praxe, nadstandardní porozumění řešené problematice i ochotu zvolit adekvátní metodologický postup i za cenu, že se jedná o postup mimořádně náročný, vyžadující osvojení kompetencí, které přesahují běžné kurikulární znalosti, a proto zřídka využívaný.

Metoda animace má více historických kořenů a i proto představuje spíše soubor principů, s nimiž je možné (ne-li nezbytné) pracovat flexibilně a autenticky, než soubor jasně definovaných technik. Jak práce přesvědčivě prokazuje, její uplatnění lze nacházet na pomezí pedagogických disciplín a metod sociální práce. Vůči oběma oblastem má určitá specifika: oproti tradičnímu pedagogickému mainstreamu je to důraz na respekt ke světu účastníků a na jejich vlastní aktivitu, oproti např. streetworku důraz na vytváření příležitostí k osobnímu růstu spíše než na prostou redukci rizik. Jako klíčová bývá označována otázka hodnot a rozvoje hodnotového vědomí a hodnotové hierarchie účastníků. Kromě toho však animace klade zvýšená nároky na reflexi vlastního působení, sebezkušenost s působením v roli je důležitou součástí kvalifikace „animátora“.

Tématická skladba i úroveň zpracování kapitol teoretické části práce umožňuje čtenáři utvořit si dobrý a plastický obraz o fenoménu animace i o základních koncepcích, které mohou napomoci pochopit svět cílové skupiny – ohrožené mládeže. Oceňuji originální práci s tradičními psychologickými koncepcemi (E. H. Erickson, Pesso a Boydenová) i elaboraci

problému vztahu hodnot a potřeb. Součástí teoretické části je i pojednání o potenciálu animace při práci s ohroženou mládeží a o jejím vztahu k pedagogice i sociální práci. Teoretické část představuje dobré předpolí k formulaci cílů výzkumu a svědčí také o dobré vybavenosti autorky k reflexi vlastního působení v praxi.

Praktická část (tentokrát se pojmenování „praktická“ nebráním, přestože ve většině prací se jedná o empirii či výzkum, jehož vztah k praxi nebo dokonce k vlastnímu praktickému působení je sporný) je založena na zúčastněném pozorování – podrobné reflexi souvislého působení autorky jako asistentky terénního pracovníka mezi „mládeží ulice“ na českobudějovickém sídlišti Vltava. Po dobu několika měsíců autorka zaznamenávala bezprostředně po kontaktu s klienty průběh tohoto kontaktu a záznamy dále validizovala konzultací s přítomným terénním pracovníkem. Takto shromážděný materiál jí umožnil průběžně i zpětně analyzovat vývoj kontaktu s klienty jako skupinou i jednotlivci, ale i vývoj vlastního přístupu. Za zvláštní zmínku stojí její projekt pouličního festivalu, jehož cílem bylo angažovat cílovou skupinu na aktivní organizaci akce a zlepšit sociální s ostatními obyvateli sídliště, ale i odraz nepokojů, které na blízkém sídlišti Máj proběhly v létě roku 2013. Velmi bohatý (a potenciálně nepřehledný) shromážděný materiál autorka vhodně analyzovala vzhledem k přítomnosti kategorií, které se v průběhu výzkumu ukázaly jako klíčové pro zaměření praktické práce (především potřeby, konflikty a úroveň kontaktu). Výsledkem zdařilé analýzy (ale i podrobné reflexe prostředí jako fyzické determinanty sociálních interakcí) je opět plastický obraz problematiky cílové skupiny a její struktury, průběhu navazování kontaktu a zapojení animátora do skupinového dění, individuální práce, příkladů zdařilé práce i jejích limitů i vlastní zkušenosti s rolí animátorky.

Předností analytického postupu autorky je správné pochopení principů kvalitativního výzkumu. Vhodně zvoleným inspiračním zdrojem je fenomenologický přístup, který směřuje k vytváření obrazu „žitého světa“ účastníků a který umožňuje učinit součástí výzkumu i vlastní zkušenost a její vývoj. Za přednost práce považuji (pro některé čtenáře možná poněkud paradoxně) změnu zaměření hlavních otázek z hodnot na potřeby; svědčí totiž o žádoucí citlivosti k dominantám žitého světa účastníků a tím i k vhodnému zaměření práce s klientem. V závěrečném shrnutí diskutuje autorka i o vhodné koncepci práce s cílovou skupinou a její podpoře např. ze strany magistrátu. Stejně jako předchozí části práce, i diskuse svědčí o dobrém interdisciplinárním přehledu i o schopnosti autorky držet se jednotící prakticky orientované linie.

Rezervy ve zpracování práce lze spatřovat v míře vytěžení bohatého shromážděného materiálu a do značné míry souvisejí se sklonem autorky být na sebe nejen náročná, ale přetěžovat se.. V ideálním případě by mohla práce například obsahovat i exaktněji pojatý přehled řešených témat a evidenci o vývoji jejich skladby v průběhu práce, případně kompletní přehled o vývoji kontaktu s jednotlivými klienty namísto výběru typických případů. Vzhledem k charakteru práce a předepsanému rozsahu je však zvolená analytická redukce funkční a nezbytná. Navzdory těmto rezervám práce v mnoha ohledech převyšuje standard úspěšné práce v daném oboru.

Práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.:

Navrhovaná známka:

VÝBORNĚ

Otázky k ústní obhajobě práce:

- 1) Co by podle Vás muselo být splněno (např. jaké povahy by musel být kontakt s klienty), aby bylo možné se věnovat primárně hodnotám, nikoli potřebám?
- 2) Které momenty v práci s Vaší cílovou skupinou byste označila za nejnáročnější pro začínajícího pracovníka?

V Brně dne 11. 9. 2013

Mgr. Tomáš Kohoutek, Ph.D.
vedoucí práce